

CÁN BỘ QUẢN LÝ HỌC VIÊN Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI HỌC TẬP VÀ LÀM THEO PHONG CÁCH NÊU GƯƠNG VỀ ĐẠO ĐỨC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

Đặng Chí Nguyên, Trần Long Đức
Trường Đại học Nguyễn Huệ

Tóm tắt: Tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần vô giá của dân tộc, mãi soi sáng cho sự nghiệp cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Đặc biệt, học tập và làm theo phong cách nêu gương về đạo đức của Người là việc làm cần thiết, thường xuyên, không thể thiếu đối với đội ngũ cán bộ, trong đó có cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội.

Từ khóa: Phong cách nêu gương, đạo đức, cán bộ quản lý, trường sĩ quan quân đội.

CADRES MANAGING CADETS IN MILITARY OFFICER SCHOOLS STUDY AND FOLLOW THE MORAL EXAMPLE OF PRESIDENT HO CHI MINH

Dang Chi Nguyen, Tran Long Duc
Nguyen Hue University

Abstract: Ho Chi Minh's ideology, morality, and style are invaluable spiritual assets of the nation, forever illuminating the Vietnamese revolutionary cause from one victory to another. In particular, studying and following his exemplary style of morality is a necessary, regular, and indispensable task for cadres, including cadres managing cadets at military officer schools.

Keywords: Exemplary style, morality, management cadres, military officer schools.

Nhận bài: 20/07/2025

Phản biện: 20/08/2025

Duyệt đăng: 25/08/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến việc nêu gương, nhất là nêu gương về đạo đức. Đây là một nét đẹp trong văn hóa truyền thống phương Đông. Người khẳng định: “Nói chung thì các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”. Chủ tịch Hồ Chí Minh là hiện thân tiêu biểu, mẫu mực trong nêu gương về đạo đức để cán bộ nói chung, cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội học tập, noi theo. Bài viết làm rõ phong cách nêu gương về đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đề xuất một số giải pháp đẩy mạnh học tập và làm theo phong cách nêu gương về đạo đức của Người đối với cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Phong cách nêu gương về đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ đề ra tư tưởng thực hiện các chuẩn mực đạo đức cách mạng mà chính Người làm mực thước trong thực hiện các chuẩn mực ấy. Phong cách nêu gương về đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh thể hiện qua một số nội dung sau:

Thứ nhất, nêu gương về phẩm chất trung với nước, hiếu với dân. Phẩm chất trung, hiếu ở Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn nhất quán, trước sau như

một. Từ những ngày đầu ra đi tìm đường cứu nước, bôn ba nước ngoài khi đối diện bao khó khăn, thử thách hay trong chốn lao tù của bọn thực dân, đế quốc thì lòng kiên trung bất khuất, quyết tâm giải phóng dân tộc, đem lại cơm no áo ấm cho đồng bào của Người ngày càng mãnh liệt hơn bao giờ hết, ngày càng bồi đắp thêm. Khi nước nhà giành được độc lập, Chủ tịch Hồ Chí Minh “tuyệt nhiên không ham muốn công danh phú quý chút nào”. Cả cuộc đời Người “chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành”.

Thứ hai, nêu gương về cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Cần trong phong cách nêu gương về đạo đức của Người đó là cần cù, siêng năng, chăm chỉ trong học tập, trong lao động, trong chiến đấu và trong sản xuất, làm việc có phương pháp, có khoa học và có trí tuệ. Trong 30 năm bôn ba ở nước ngoài, Hồ Chí Minh đã “trải qua mười hai nghề vất vả”. Người từng nói với sinh viên: “Hồi Bác còn đồng tuổi với các cháu ở đây thì Bác phải đi rửa bát hoặc làm nhiều công việc khác để lấy tiền mà đi học”. Trước lúc sắp đi xa, trong bản “Di chúc”, Người chia sẻ: “Suốt đời tôi hết lòng hết sức phục vụ Tổ quốc, phục vụ cách

mạng, phục vụ nhân dân. Nay dù phải từ biệt thế giới này, tôi không có điều gì phải hối hận, chỉ tiếc là tiếc rằng không được phục vụ lâu hơn nữa, nhiều hơn nữa”.

Mặt khác, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất tiết kiệm thời gian, công sức, của cải vật chất và tinh thần cho Nhân dân, không lãng phí, tiêu dùng một cách hợp lý, đời sống hằng ngày của vị Chủ tịch nước hết sức giản dị, cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã từng chia sẻ: “Đời sống của Hồ Chủ tịch là một đời sống khắc khổ, cần lao và tranh đấu”. Người còn luôn tỏ rõ liêm khiết, trong sáng, không tham của cải vật chất, không tham địa vị, không tham sung sướng, không bao giờ “đính liú gì với vòng danh lợi”, luôn đấu tranh để bảo vệ lẽ phải, công lý, lên án những cái xấu, cái sai trái. Chủ tịch Hồ Chí Minh mẫu mực trong thực hiện chí công vô tư, “dĩ công vi thượng”, luôn đặt lợi ích của Đảng, của Tổ quốc, của Nhân dân lên hàng đầu; khi khó khăn thì đi trước, hưởng thụ sau.

Thứ ba, nêu gương về tình yêu thương con người. Hồ Chí Minh có lòng thương yêu vô hạn đối với con người, cảm thông sâu sắc với mọi khổ đau, bất hạnh của nhân loại. Cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng từng nhận xét: “Hồ Chí Minh là một con người bình thường, nhưng đó là con người rất người, nghĩa là rất giàu tình người, chất người... Người quan tâm săn sóc tư tưởng, công tác, đời sống của từng người, việc ăn, mặc, ở, học hành, giải trí của mỗi người bạn thừa hân vì đến những người quen mới, có quên chăng thì chỉ quên mình”. Lòng yêu thương con người của Hồ Chí Minh bao la rộng lớn, trước hết giành cho đồng bào, đồng chí của mình, cho đến những người dân nô lệ bị mất nước, những người cùng khổ thuộc mọi màu da trên thế giới, yêu thương con người không có sự phân biệt đối xử. Bên cạnh đó, yêu thương con người của Hồ Chí Minh là phải có thái độ tôn trọng con người, “phải biết làm cho phần tốt ở trong mỗi con người nảy nở như hoa mùa Xuân và phần xấu bị mất dần đi”, luôn tin vào sức mạnh, phẩm giá của con người; đồng thời, phải trên tinh thần đấu tranh phê và tự phê bình, chứ không phải là dĩ hoà vi quý, bao che khuyết điểm.

Thứ tư, nêu gương về tinh thần đoàn kết. Hồ Chí Minh luôn tỏ rõ tinh thần “Bốn phương vô sản đều là anh em”. Và chính bản thân Hồ Chủ tịch là người đã dày công vun đắp mối quan hệ và tinh thần đoàn kết giữa Nhân dân Việt Nam và

lực lượng yêu chuộng hòa bình trên thế giới, góp phần vào những thắng lợi to lớn của cách mạng Việt Nam cũng như các nước bị áp bức, bóc lột.

2.2. Cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội học tập và làm theo phong cách nêu gương về đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Phong cách nêu gương về đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần quý giá của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta. Đội ngũ cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội là lực lượng trực tiếp lãnh đạo, chỉ huy, quản lý, giáo dục, rèn luyện học viên. Vì vậy, thực hiện trách nhiệm nêu gương là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, yêu cầu khách quan rất cần thiết để cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội nâng cao uy tín của mình, tác động trực tiếp, tích cực đến quá trình hình thành, phát triển nhân cách của người học viên – những cán bộ quân đội trong tương lai. Kết quả thực hiện trách nhiệm nêu gương về đạo đức là cơ sở để đánh giá, phân tích chất lượng hoàn thành nhiệm vụ cán bộ, đồng thời là thước đo hiệu quả hoạt động lãnh đạo, quản lý, chỉ huy đơn vị của mỗi cán bộ quản lý học viên.

Để nâng cao chất lượng học tập và làm theo phong cách nêu gương về đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với đội ngũ cán bộ quản lý học viên, cần tập trung thực hiện đồng bộ, hiệu quả một số giải pháp sau:

Một là, luôn có sự nhất quán giữa nói và làm. Theo đó, cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội cần nhận thức đúng và nói đúng, tuyên truyền đúng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Ở trên từng cương vị nào thì nói đúng chức trách, nhiệm vụ mà mình đảm nhận, “danh phải chính”, “ngôn phải thuận”; nhất quán trong lời nói, không thể “nói” trong sinh hoạt khác “nói” ở ngoài tổ chức. Cán bộ quản lý học viên phải giữ vững kỷ luật phát ngôn của Đảng; tuyệt đối không được nói sai, viết sai, phủ nhận chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các nguyên tắc tổ chức của Đảng; không đưa thông tin sai lệch, xuyên tạc đường lối, chính sách đối ngoại của Đảng và Nhà nước; thông tin phiến diện, một chiều về tình hình trong nước và quốc tế; phải nghiêm khắc phê bình đối với những người hay nói suông, nói không làm, “Chỉ biết nói là nói, nói giờ này qua giờ khác, ngày này qua ngày khác. Nhưng một việc gì thiết thực cũng không làm được” (11).

“Làm” ở đây là mỗi cán bộ quản lý học viên trên cơ sở nhận thức đúng, quán triệt sâu sắc, đầy đủ chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước gắn với chức trách, nhiệm vụ cụ thể được giao phải tận tâm, tận lực, thực hiện các mặt công tác hiệu quả, nhanh chóng, chính xác; phải thực hiện tốt những gì đã hứa với Đảng, với Quân đội, với đơn vị, với đồng đội, với mọi người; hành động đúng với chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội, quy định của đơn vị. Cần phải thực hiện nghiêm nêu gương bằng quyết tâm, những việc làm, hành động cụ thể, có ích với phương châm “trên trước, dưới sau”, “trong trước, ngoài sau”, “học tập đi đôi với làm theo”.

Hai là, thường xuyên tu dưỡng đạo đức, lối sống. Đạo đức cách mạng không tự nhiên có, mà phải qua quá trình rèn luyện mới hình thành, phát triển. Do đó, cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan phải tích cực trau dồi đạo đức lối sống, phải tự định hướng, tự tổ chức, tự điều chỉnh hành vi để hình thành những thói quen, hành vi phẩm chất đạo đức tốt đẹp; cần xây dựng động cơ, trách nhiệm tự bồi dưỡng, rèn luyện đúng đắn. Cán bộ quản lý học viên phải có đạo đức cách mạng trong sáng, lối sống trung thực, khiêm tốn, giản dị, chân thành, lạc quan; luôn đặt lợi ích của đơn vị, Quân đội, quốc gia – dân tộc lên trên lợi ích của cá nhân; không thỏa mãn với những gì đã có, không chùn bước trước khó khăn, gian nan, hiểm nguy.

Tu dưỡng, rèn luyện đạo đức lối sống chỉ thực sự có hiệu quả khi con người có nhu cầu tự hoàn thiện mình, vì thế, đòi hỏi cán bộ quản lý học viên phải có nhu cầu, động cơ, thái độ đúng đắn, coi tự bồi dưỡng, rèn luyện là nghĩa vụ, trách nhiệm của mình. Phải nỗ lực thực hiện các chuẩn mực đạo đức để lĩnh hội tri thức mới và tiếp thu những kinh nghiệm hay. Cầu thị lắng nghe ý kiến đóng góp của mọi người, để nhận ra những khuyết điểm của bản thân, từ đó quyết tâm phấn đấu vươn lên, không tự ti nhưng cũng không chủ quan, tự mãn.

Khi cán bộ thực hiện tốt các chuẩn mực đạo đức cách mạng theo tư tưởng, phong cách Hồ Chí Minh và tự giác thực hiện tốt các nội dung về trách nhiệm nêu gương trong quá trình học tập, công tác, trong đời sống, sinh hoạt, sẽ có sức cảm hóa, lay động đến tình cảm, niềm tin của học viên. Do đó, tạo nên cách thức nêu gương hiệu quả cũng là cách thức giáo dục tốt nhất để học viên học tập và

noi theo. Cán bộ quản lý học viên phải luôn thấm nhuần và thực hiện cho được lời dạy của Bác Hồ: “Giàu sang không thể quyến rũ, nghèo khó không thể chuyển lay, uy vũ không thể khuất phục”.

Ba là, lan tỏa giá trị “Bộ đội cụ Hồ”. Cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội phải tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân; giữ vững bản chất cách mạng, kiên định và vận dụng sáng tạo Chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quyết tâm thực hiện thắng lợi mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Có ý chí quyết tâm cao, sẵn sàng hy sinh, vượt qua khó khăn, gian khổ, nhận và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao.

Tích cực huấn luyện, học tập, nghiên cứu nâng cao trình độ mọi mặt và kiến thức chuyên môn; có phương pháp, tác phong công tác khoa học, nghiêm túc, trách nhiệm cao; gương mẫu trong công tác, sinh hoạt; kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện suy thoái, tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; có tinh thần đổi mới sáng tạo, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung, dám đương đầu với khó khăn, thử thách; giữ vững nguyên tắc, phát huy dân chủ, tôn trọng và lắng nghe ý kiến góp ý, phê bình với tinh thần cầu thị.

Kỷ luật tự giác, nghiêm minh; gương mẫu chấp hành pháp luật của Nhà nước, điều lệnh, điều lệ của Quân đội; thực hiện tốt 10 lời thề danh dự và 12 điều kỷ luật của quân nhân trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Chăm lo xây dựng, giữ gìn sự đoàn kết, thống nhất trong nội bộ, hết lòng thương yêu, giúp đỡ đồng chí, đồng đội; tham gia xây dựng, củng cố cơ sở chính trị địa phương vững mạnh, xóa đói giảm nghèo bền vững, làm sâu sắc hơn mối quan hệ gắn bó máu thịt giữa Quân đội với Nhân dân, góp phần tăng cường lòng tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa, lắng nghe, tôn trọng, học hỏi, giúp đỡ, gắn bó máu thịt với Nhân dân.

Bốn là, kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân. Theo Hồ Chí Minh, chủ nghĩa cá nhân là một thứ giặc nội xâm, đẻ ra trăm thứ bệnh, cùng những thói hư, tật xấu trong xã hội. Nó không những làm hư hỏng mỗi người mà còn làm tổn hại đến tổ chức, làm mất uy tín của Đảng và chế độ đối với Nhân dân. Nếu không kiên quyết đấu tranh, chiến thắng chủ nghĩa cá nhân thì khó có thể xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội.

Cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội phải thấy rõ tác hại của chủ nghĩa cá nhân, xác định đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân là quá trình, lâu dài, vô cùng khó khăn, quyết liệt, phức tạp, vì nó trực tiếp tác động đến nhận thức tư tưởng, tâm lý, tình cảm và lợi ích riêng của mỗi người, nhóm người. Cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân phải được tiến hành một cách toàn diện, đồng bộ, phải tự nguyện, tự giác cao, có lập trường, bản lĩnh chính trị vững vàng, thường xuyên kiên trì và bền bỉ ở mọi lúc, mọi nơi.

Đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân phải cảnh giác, đề phòng với mọi biểu hiện cơ hội, tung tin thất thiệt, đánh lừa dư luận, lẫn trốn trách nhiệm, gây nghi ngờ mất đoàn kết nội bộ. Cán bộ quản lý học viên cần nhận thức thấu đáo, đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân không phải là “giày xéo lên lợi ích cá nhân” mà phải kết hợp chặt chẽ với việc quan tâm, chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của cán bộ, chiến sĩ; coi đó là động lực quan trọng cho việc

hoàn thành nhiệm vụ của mỗi người và đơn vị.

Tự bản thân cán bộ quản lý học viên phải xác định mục tiêu, đặt ra những yêu cầu cao trong tu dưỡng, rèn luyện về đạo đức lối sống, có thái độ cầu thị trong tiếp thu ý kiến đóng góp của cán bộ, đảng viên, quần chúng trong cơ quan, đơn vị, không ngừng tự hoàn thiện về mọi mặt; đồng thời, phải luôn tự chiến thắng chính mình; dũng cảm trong đấu tranh với biểu hiện chủ nghĩa cá nhân, tiêu cực trong đơn vị; thực sự là tấm gương đạo đức sáng ngời cho cấp dưới và Nhân dân noi theo.

III. KẾT LUẬN

Phong cách nêu gương về đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh cho đến nay vẫn vẹn nguyên giá trị, là cơ sở, động lực thúc đẩy cán bộ quản lý học viên ở các trường sĩ quan Quân đội học tập, noi theo. Thực hiện tốt phong cách nêu gương về đạo đức của Người vừa là niềm vinh dự, tự hào, đồng thời là trách nhiệm của người cán bộ, đảng viên hôm nay và mai sau.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- (1) Hồ Chí Minh toàn tập (2011). *Tập 1*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.284.
- (2), (3), (8) Hồ Chí Minh toàn tập (2011). *Tập 4*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.186, 187, 188.
- (4) Vũ Khiêu (2014). *Học tập đạo đức Bác Hồ*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.14.
- (5) Hồ Chí Minh toàn tập (2011). *Tập 11*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.399.
- (6), (10) Hồ Chí Minh toàn tập (2011). *Tập 15*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.615, 187.
- (7) Phạm Văn Đồng (2012). *Hồ Chí Minh – Tình hoa và khí phách của dân tộc*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr. 29.
- (9) Lê Tiên Long (2022). *Tư tưởng Hồ Chí Minh về sự sẻ chia của người Việt*, <https://kinhthemoitruong.vn>, ngày 31/01/2022.
- (11) Hồ Chí Minh toàn tập (2011). *Tập 5*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.327.